

Till Ålands landskapsregering

Ärende: Svar på remissbegäran gällande förslag till landskapslagstiftning för att implementera Europaparlamentet och rådets direktiv om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster (tillgänglighetsdirektivet).

Ålands handikappförbund r.f. (förbundet) har fått en remissbegäran gällande förslag till landskapslagstiftning för att implementera Europaparlamentet och rådets direktiv om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster (tillgänglighetsdirektivet). Förbundet representerar genom sina medlemsföreningar ca 4300 personer med funktionsnedsättningar och deras anhöriga på Åland. Förbundets yttrandegrupp, som består av representanter från förbundet och förbundets 12 medlemsföreningar, har vid sitt möte 5.9 och 8.9 diskuterat tillgänglighetsdirektivet och lämnar följande remissvar.

Yttrandegruppen vill tacka Landskapsregeringen (LR) för möjligheten att ge sina synpunkter på tillgänglighetsdirektivet. All form av ökad tillgänglighet ser vi som en positiv utveckling och därför ser vi tillgänglighetsdirektivet som ett välkommet komplement. Vi är, exempelvis, speciellt glada över att det i framtiden går att kontakta det allmänna nödnumret på andra vis än enbart via ett ordinärt telefonsamtal. Dock ser vi stora brister i tillgänglighetsdirektivet. LR verkar enbart implementera tillgänglighetsdirektivets minikrav. Även om tillgänglighetsdirektivet är en blankettlag önskar vi att LR skulle gått längre i lagstiftningen än så.

Yttrandegruppen bedömer, liksom lagberedarna själva, att tillgänglighetsdirektivets effekt blir minimal i det åländska samhället. Detta speciellt då tillgänglighetsdirektivet inte gäller mikroföretag, vilket utgör majoriteten av alla åländska företag. Definitionen på ett mikroföretag som LR ger är att företaget har tio eller färre anställda och omsätter mindre än 2 miljoner euro per år. Lagberedarna skriver att enligt ÅSUB:s rapport har 84 % av alla företagen på Åland fyra eller färre anställda. Om man räknar alla åländska företag som har tio eller färre anställda kommer man upp till en betydligt större mängd företag än 84%. Eftersom den överväldigande majoriteten av företagen inte berörs av tillgänglighetsdirektivet, samtidigt som tillgänglighetsdirektivet påverkar väldigt få brukare, blir lagen tandlös.

LR verkar själva undermåligt följa kraven på tillgängliga webbplatser. Förbundet får kontinuerligt påpekanden över att LR:s hemsidor är otillgängliga och svåra att navigera. Detta gör oss besvikna och oroliga, inte minst då flera personer med funktionsnedsättningar använder tjänster som landskapsregeringen ansvarar för. Vi anser att LR ska föregå med ett gott exempel. Detta inte minst då LR är både lagstiftare och tillsynsmyndighet för tillgänglighetsdirektivet.

Den bebyggda miljön berörs inte av direktivet, även region och lokal transporter undantas. Vi är väl medvetna om att orsaken till detta är att det redan finns krav på tillgänglighet som sätts på tjänsteleverantörer i den bebyggda miljön, som regleras i landskapslagen om tillgängliga webbplatser

och mobila applikationer. Detta gör dock lagstiftningen snårig, då tjänsteleverantörer med liknande serviceutbud som är verksamma i olika delar av Åland regleras av olika lagar. För att göra lagstiftningen mindre snårig och tillgängligare rekommenderar vi att dessa lagar kombineras, så att en lag skulle gälla alla trafiktjänsteproducenter oberoende var de är verksamma.

Tillika gäller inte tillgänglighetsdirektivets Ålandstrafiken, eftersom de redan regleras av landskapslagen om tillgängliga webbplatser och mobila applikationer. Fortsättningsvis kan vi dock konstatera att Ålandstrafiken i egenskap av myndighet inte följer kraven på tillgänglig webb, som gäller sedan september 2019. Vi anser att det är viktigt att hela Ålandstrafiken tillgänglighetsanpassas och förutsätter att de lagar som redan är stiftade implementeras och följs.

Eftersom Åland är en region som utgörs till en hög grad av landsbygd och små företagare verkar tillgänglighetsdirektivet vara dåligt anpassad till åländska förhållanden. Detta är ledsamt då Åland är en region med mycket potential. Om viljan finns kan Åland bli Finlands mest tillgängliga region. Därför anser vi att även om lagen formulerar ett minimikrav på tillgänglighet kan LR implementera en mer ambitiös plan på utökad tillgänglighet på Åland. En möjlighet är att LR lanserar ett framtida projekt som stöttar företagen att tillgänglighetsanpassa företagets webbplatser och andra tjänster och produkter. Kopplat till detta förslag skulle LR ekonomiskt kompensera de företag som har svårt att stå för de kostnader som en tillgänglighetsanpassning, enligt tillgänglighetsdirektivet, skulle kräva. Vi skulle även önska se att LR utbildar de samhällsaktörer som tillgänglighetsdirektivet påverkar i hur man tillgänglighetsanpassar webbplatser och mobila applikationer. Vid intresse skulle Ålands handikappförbund kunna hjälpa LR i att förverkliga sådana utbildningar.

I det stora hela anser vi att tillgänglighetsdirektivet är svårtolkat. Eftersom lagen är specifikt skriven för att göra livet tillgängligare och enklare för personer med funktionsnedsättning föreslår vi att lagtexten finns i ett lättläst format. Utöver det anser vi att de krav som sätts på tjänsteproducenterna, servicebrukarens rättigheter och hur klagomål lämnas till tillsynsmyndigheten ska tydligt och lättillgängligt framkomma för personer med funktionsnedsättningar. Vi anser att det ska vara lätt att ta till sig informationen och att lämna in klagomål till tillsynsmyndigheten. Om man inte vet de rättigheter som lagen ger kan man heller inte veta när de kränks. Enligt FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning artikel 9 är tillgänglig information en viktig del av konceptet tillgänglighet.

Mariehamn 14.9.2022

Henrik Lagerberg
Ordförande

Karl Wahlman
Verksamhetsledare

Ålands handikappförbund rf
Skarpansvägen 30, 22100 Mariehamn
+358 (0)18 22 360, info@handicampen.ax
www.handicampen.ax